

ม.มหาสารคาม สร้างพื้นที่สื่อสร้างสรรค์ 'หนองนาสร้างบ้านเฮา'

"หนองนาสร้าง" พื้นที่ชุมชนเล็กๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด หมู่บ้านชาวมืองซึ่งห่างจากตัวเมืองร้อยเอ็ดเพียง 2 กิโลเมตรแต่ยังคงวิถีชีวิตที่สงบพอได้อย่างเรียบง่าย จึงเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ พื้นที่เป้าหมายของนิสิตกลุ่มเครือข่ายพื้นที่สร้างสรรค์ ภาควิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการดำเนินโครงการหนองนาสร้างบ้านเฮา เมื่อไม่กี่วันก่อน

สื่อและกระบวนการสื่อสารเป็นเครื่องมือหลักของกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่นิสิตกลุ่มนี้เลือกใช้เพื่อถอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชนหนองนาสร้าง และเป็นกลวิธีที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์และสื่อสารสังคม เพื่อการสร้างสรรค์สื่อที่สะท้อนศิลปวัฒนธรรม บอกเล่าประเพณีวิถีชีวิตและภูมิปัญญา ที่เชื่อมโยงบริบท

คนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเรียนรู้ผ่านฐานกิจกรรม กิจกรรมการจัดรายการกระจายข่าว เป็นต้น โดยเรื่องราว เนื้อหาล้วนเกี่ยวข้องกับชุมชนหนองนาสร้างแห่งนี้ทั้งสิ้น เช่น การร้องสรรภัญญะ การทำขนมข้าวต้ม การบีบเส้นขนมจีน การทำขนมเทียนโบราณ และการตีตม เป็นต้น

ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เป็นการต่อยอดให้กับคนในชุมชนไม่ให้หลงลืมสิ่งดีๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ซึ่งโครงการนี้เป็นเหมือนวิชาอีกวิชาหนึ่งที่ถ้าอยู่แต่ในมหาวิทยาลัยก็คงไม่ได้สัมผัสความรู้สึกดีๆ เหล่านี้ในครั้งนี้เป็นโครงการที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ทำร่วมกับชุมชนโดยที่ตัวผมเองได้"

นายจิรเมธ พุทธิโค นิสิตนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ผู้รับผิดชอบของโครงการฯ นี้ กล่าวว่า "ผมได้นำองค์ความรู้ที่ได้เรียนจากในห้องเรียน มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง นำข้อมูลภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง นำแนวคิดของการใช้

ด.ช.อัษฎาฐ ปรวีโน เขียวชานจากหมู่บ้านหนองนาสร้าง กล่าวถึงการเข้าร่วมกิจกรรมในการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์ในครั้งนี้ว่า "ได้ทำให้เขากล้าที่จะถามในสิ่งที่ตนเองไม่รู้จากปราชญ์ชาวบ้าน เพราะเขาเองเพิ่งย้ายกลับมาจากกรุงเทพฯ เมื่อ 2 ปีมาแล้ว และยังไม่เคยทำกิจกรรมเหล่านี้มาก่อน นอกจากนั้นการแสดงออกทางความคิดเห็นของคนหนุ่มสาวเวลาที่พิมพ์เสียงจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้สอบถามความคิดเห็นได้ทำให้เขาเกิดความกล้าที่จะสมัครไปเป็นผู้ประสานการณ์ในการเรียนรู้กิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ผ่านหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน"

หลายๆ ส่วนของชุมชน ซึ่งการสร้างกิจกรรมลักษณะนี้ อยู่ในกรอบแนวคิด 3 ดี คือ สื่อดี พื้นที่ดี และภูมิดี

กิจกรรมในครั้งนี้ประกอบด้วย การถ่ายทำสารคดีเชิงข่าว เรื่องงานบุญประเพณีแห่แหวด บทบาทของงานบุญที่มีต่อชุมชน ด้วยรูปแบบรายการสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน คือ พ่อใหญ่สมัยพลแดง อดีตผู้ใหญ่บ้าน ผู้เป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน เป็นที่สนใจของคนในหมู่บ้าน ทำให้คนในหมู่บ้านหันมาสนใจกิจกรรมนี้ ซึ่งนิสิตมีโอกาสดูฝึกปฏิบัติการทำสารคดี สัมภาษณ์คนต้นเรื่อง เจอสถานการณ์จริง ในขณะที่ปราชญ์ชาวบ้านเองก็มีช่องทางถ่ายทอดหลักคิดที่ดีให้กับ

"สื่อใหม่" เข้ามากระตุ้นและเชื่อมโยงสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งในระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญา และยังเป็นการกระตุ้นสัมพันธไมตรีให้เกิดการขับเคลื่อนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาในชุมชนของตนเองต่อไป"

นายวุฒิชิธรณ์ ประพัศพรังค์ นิสิตนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ผู้รับผิดชอบโครงการอีกคน กล่าวถึงความรู้สึกว่า "ดีใจ ที่เห็นรอยยิ้มของเด็กๆ และคนในชุมชน ที่มีนิสิตนักศึกษาเข้าไปทำกิจกรรมในชุมชนซึ่งโครงการมาเองที่ความรู้ต่างๆ ที่ได้ศึกษาในห้องเรียนนำไปสู่ชุมชนผ่านการร่วมมือการทำงานระหว่าง ตัวนิสิต ชุมชนที่ศึกษาภูมิปัญญาประเพณีและศิลปวัฒนธรรมและสามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิต

จากการดำเนินกิจกรรมหนองนาสร้างบ้านเฮา ของภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคามครั้งนี้ ทำให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการตื่นรู้ เกิดสภาวะทางปัญญาสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ มีทัศนคติและความเชื่อในประเด็นสภาวะที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นมากขึ้น รวมถึงได้สร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนแกนนำท้องถิ่นที่สนใจ อยากทำ ต้องการทำ ลูกขึ้นมาทำสิ่งดีๆ ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และเกิดระบบสื่อและกลไกสภาวะ ที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็กเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่รู้มากกว่าขึ้น